

CP
26 FEBRER 2018
7.1.

MOCIÓ DE SUPORT A LA LLEI DE L'HABITATGE DE LA PAH

Vivim en un dels països europeus més afectats per la crisi. Des de l'esclat de la bombolla el 2007, hem patit els severos impactes de la segona taxa més alta d'atur i de l'índex de pobresa més alt de tota la Unió Europea.

En els últims anys el creixement econòmic s'ha alimentat del "totxo". Els governs han fomentat que l'habitatge es consideri una inversió abans que un bé de primera necessitat. Entre 1997 i 2007, es van edificar 6,6 milions d'habitatges, la mateixa quantitat que es va construir a França, Itàlia i Alemanya juntes. Tot i això el preu dels habitatges es va triplicar.

Per a tot això es va promoure la compra. Els baixos salaris, l'augment del preu de l'habitatge, l'absència de lloguer assequible, els tipus d'interès altíssims, i una deficient supervisió per part del Banc d'Espanya, van empènyer a desenes de milers de famílies a endeutar-se. Tot això acompanyat de pràctiques que fins al dia d'avui han estat qualificades com a mínim d'abusives.

A banda, cal esmentar que disposem d'un parc d'habitatges públics que no arriba ni al 2%, quan la mitjana europea és del 15%, ajuts al pagament del lloguer escassos, i un 14% d'habitatges buits.

L'augment de l'atur i el sobreendeutament generalitzat es va traduir en dificultats per a fer front al pagament de l'habitatge. A partir de 2008 i fins a l'actualitat la impossibilitat material de pagar el lloguer o la hipoteca ha estat un problema de primer ordre per a les famílies.

En l'àmbit legislatiu, tenim una normativa hipotecària anòma que sobreprotegeix a la part creditora davant els prestataris (et prenen la casa i et queda un deute de per vida). Aquesta situació de desprotecció del consumidor i consumidora, denunciada pel Tribunal de Justícia de la Unió Europea (clàusules sòl, clàusula del venciment anticipat, etc.) i declarada il·legal, juntament amb modificacions de la legislació en la llei d'arrendaments urbans que agilitzen els desnonaments sense tenir en consideració la situació de les persones afectades i sense que hi hagi mesures de reallotjament adequat, no deixa un altre camí a milers de famílies que contemplar l'ocupació de l'habitatge com a única alternativa habitacional.

Darrerament estem presenciant nous problemes amb els lloguers, castigats per les consecutives reformes de la LAU, amb contractes inestables de 3 anys i pujades indiscriminades de preu, en el cas que es pugui fer la renovació. A més, a diferència dels països de l'entorn europeu, no existeixen mesures orientades a impedir rendes abusives. Per no parlar de la incursió de fons voltors, que encoratjats per la possibilitat d'especular amb els habitatges executables, deutes o al mercat immobiliari de lloguer d'habitatges o turístic, estan fregant-se les mans.

Les dades parlen per elles mateixes. Segons el Consell General del Poder Judicial (CGPJ), des del 2007 fins al 2016, el nombre d'execucions hipotecàries s'ha situat en 721.000 i el nombre de desnonaments se situa en més de 515.000 (a les grans ciutats, més del 50% són de lloguer).

Alarma també el creixement de la pobresa energètica. Els preus s'han tornat inassequibles. Només cal veure la pujada exponencial de la llum en els darrers anys en la qual la potència contractada, que suposa un 40% del rebut, s'ha encarat més d'un 90% des de 2013. Només el 2014 es van produir a l'Estat Espanyol més de 2 milions de talls de subministrament.

L'any 2013 la PAH va presentar una Iniciativa Legislativa Popular al Congrés que recollia tres mesures de mínims: la dació en pagament retroactiva, la moratòria dels desnonaments i el lloguer social. Aquesta ILP va obtenir un gran suport amb un milió i mig de signatures. Tot i això, no va prosperar perquè el Partit Popular al Congrés dels Diputats es va posicionar en contra.

Davant la situació descrita, el Govern ha legislat iniciatives totalment insuficients i ineficaces. El Codi de Bones Pràctiques no ha aconseguit solucionar més que el 0,5% dels casos. El Reial decret llei de mesures urgents per reforçar la protecció als deutors hipotecaris només ha aconseguit paraitzar el 5% dels desnonaments durant la seva vigència, ajornant la problemàtica.

A més s'han impugnat les lleis autonòmiques que venien a cobrir el buit existent a l'Estat. Com va passar amb la Llei 24/2015, del 29 de juliol, de mesures urgents per a afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica, nascuda d'una altra ILP que va presentar la PAH al costat d'altres organitzacions de la societat civil i que es va aprovar per unanimitat en el mes de juliol de 2015. Per cert, amb el vot favorable del Partit Popular, però posteriorment va ser impugnada pel Govern de l'Estat davant el Tribunal Constitucional, suspesa encara a l'espera d'una sentència.

Després de 9 anys, el moviment ciutadà en defensa del dret a l'habitatge ha aconseguit un ampli reconeixement i legitimitat a tots els nivells, a través de la denúncia pública i presa de consciència davant aquest problema, paraitzant milers de desnonaments o reallotjant, aconseguint a través de la pressió solucions per nombroses famílies, oferint eines i recursos per a la defensa de les persones afectades, etc.

A nivell internacional, la Declaració Universal dels Drets Humans, i el Pacte internacional dels Drets Econòmics, Socials i Culturals (PIDESC) reconeixen el dret de tota persona a un nivell de vida adequat i a una millora contínua de les condicions d'existència. El dret a l'habitatge comprèn l'accés permanent a recursos naturals, subministraments i al sanejament, la protecció contra els desnonaments forçosos i l'obligació de reallotjament.

L'Estat Espanyol ha estat incomplint els pactes internacionals ratificats i ha anat sumant nombroses sentències del Tribunal de Justícia de la Unió Europea (TJUE) des de 2013 que confirmen la il·legalitat del procediment espanyol d'execució hipotecària.

També s'incompleix la Constitució, que reconeix el dret a un habitatge digne i adequat i el vincula a l'obligació dels poders públics d'impedir l'especulació, imposant-los el deure de garantir que el dret de propietat no s'exerceix de forma antisocial i subordina tota la riquesa, sigui quina sigui la seva titularitat, a l'interès general.

La situació d'emergència habitacional permanent contrasta fortament amb els 165.000 milions d'euros de rescat als bancs sense cap tipus de retorn social per part d'aquests. Mentrestant, els seus beneficis anuals segueixen augmentant: Santander, BBVA, CaixaBank, Popular i Sabadell van tancar l'any 2013 amb un benefici de 7.674.000 d'euros. I la principal empresa distribuïdora de llum a Catalunya, Endesa, va declarar un benefici de 1.411 de milions d'euros.

La proposta de Llei d'Habitatge de la PAH és un nou intent d'acabar amb aquest drama social que anomenem desnonaments, deutes impagables, famílies empobrides, menors i gent gran vivint sense llum o aigua, milions d'habitatges buits i centenars de milers de famílies sense habitatge. Una proposta de Llei que la PAH ha explicat als grups parlamentaris del Congrés dels Diputats, on la majoria dels partits del Ple de Tarragona també tenen representants. Una llei que s'hauria d'haver aprovat després del primer desnonament. Una llei necessària, efectiva i justa que ens hauria estalviat molt de patiment. Els governs i les institucions d'aquest país tenen un deute amb la gent: canviar les lleis i acabar amb tot aquest patiment.

Aquesta llei té per l'objectiu legislar cinc mecanismes bàsics per fer front, de manera efectiva i eficaç, a l'emergència habitacional donant resposta i solució a les situacions de sobreendeutament, a l'abús del sistema financer, donant alternativa habitacional a les famílies en situació d'exclusió residencial que pateixen procediments de llançament ja sigui per execucions hipotecàries, a l'impagament de lloguer o per estar en precari, alhora que es desenvolupen mecanismes per augmentar el parc d'habitatge públic, a la inestabilitat i inseguretat de la legislació d'arrendaments urbans que dificulten l'accés a l'habitatge mitjançant aquesta opció, i finalment, mecanismes que evitin situacions de talls de subministraments bàsics als quals tot ciutadà ha de tenir accés.

La Llei d'Habitatge de la PAH contempla les següents 5 demandes:

1. DACIÓ EN PAGAMENT RETROACTIVA

- Mecanismes de segona oportunitat per a concedir la dació en pagament i la condonació del deute.
- Inembargabilitat de l'habitatge habitual d'avaladors.
- Eliminació de clàusules abusives i compensació econòmica per aquestes.

2. LLOGUER ASSEQUIBLE

- Reforma de la LAU per donar seguretat i estabilitat.
- Ampliació a un mínim de 5 anys i/o fórmules en les quals el contracte només espugui rescindir en casos concrets d'urgència.
- Establir un marc de regulació dels preus que correspongui als ingressos de la població.

3. STOP DESNONAMENTS

- Moratòria sobre desnonaments de primer i únic habitatge.
- Obligació de bancs i grans tenidors d'habitatge d'oferir el lloguer social a les famílies afectades abans d'executar un desnonament.
- Ajudes per pagar el lloguer quan el propietari és un petit tenidor.
- Obligatorietat de l'Administració pública d'oferir real·lotjaments.

4. HABITATGE SOCIAL

- Mobilització d'habitatge buit mitjançant la cessió obligatòria.
- Incrementar el parc públic d'habitatge.
- Lloguers socials no superiors al 30% dels ingressos de la unitat familiar.

5. SUBMINISTRAMENTS GARANTITS

- Principi de Precaució: garantia de no tallar els subministraments bàsics d'aigua, llum i gas sense abans tenir informació sobre la situació de les persones afectades.
- Tarifa Social: pagament en funció de la capacitat adquisitiva.
- No assumir els deutes amb recursos públics, obligant les subministradores a què assumeixin el cost de les famílies que no puguin pagar.

Cinc demandes que permetrien tancar la porta al patiment i fer un pas de gegant cap al dret a l'habitatge.

Per totes aquestes raons, el ple de l'Ajuntament de Tarragona adopta els següents

ACORDS:

1. Defensar públicament el debat i tramitació de la Llei d'Habitatge de la PAH.
2. Defensar aquesta proposta davant el Govern de l'Estat i demanar al Congrés la seva aprovació.

3. Traslladar els presents acords als grups polítics del Congrés i Senat, a les entitats municipalistes de Catalunya i a la PAH del municipi.

Tarragona, 16 de febrer de 2018

A handwritten signature in blue ink, consisting of a series of loops and a long horizontal stroke extending to the left.

Arga Sentís

Portaveu del Grup Municipal d'ICV-EUiA